

Prevorja pri Pilštajnu. „Slovenski Gospodar“ 20. juiija spodbuja kmete za zgradbo okrajne od Pilštajna do Sv. Jurja, ob juž. žel., našteva nekatere podatke, iz katerih razvidimo, kaka muka so posestniki v občini Prevorje. Da se pa dopisniki z naročniki „Štajerca“ in jih obsoja in blati za nepotrebno in celo nepolitično za njegov klic za potrebnost cest, ker naprednjaki imajo kolikor toliko tudi v tej zadevi govoriti in z takim namenem dopisnik ne bo hitreje dosegel svojega namena zgradbe ceste. Ako delajo naročniki „Štajerca“ škodo, naj jo naznani dopisnik, kajti kjer je kazna naj bo tudi kazen. Če pa ne naredijo nikake kazne, naj raje molči, svetujemo mu, naj ne piha kjer ga nič ne peče. Že pred večimi meseci je „Dom“ priobčil imena naročnikov ptujskega „Štajerca“, kako da so baje bojazljivi, kako se skrivajo od takih neumnostij, kakih si izmisliti mora le vsak človek. Duh zapuščen dopisnik „Fihposa“ ali „Laž-Doma“. Če se bo dopisnik še kdaj pečal z naročniki ptujskega „Štajerca“, mislim, da bo skoraj prišlo do zgradbe prepotrebne ceste. Da je pa že preveč razdelil ubožcem ali nam naprednjaki ptujskega glasila od svojega imena in radi tega tarna, naj naznani ta izdatna stvar, ki jih je dal, morebiti mu jih „Štajerc“ povrne.

Velika nedelja. Zagriženost naših črnih farjev je že vse meje. Ta dva mislita, da sta največja krivca. Kaplan niti ne zna pozdravljati manj še pa ne pravljati. Če ga pozdraviš, ne bo se za te zmenil, ampak puran ki pelje kočijo šprancira dalje, naj bo tisti ki ga pozdravi kmet, krčmar ali obrtnik. Ne ravnanje človeka, ki uči našo mladino pozdravljati sam pa tega ne ve. Mislite kaplan, da smo mi vsi tu, ne, vi ste za farane, mi vas moramo zdržati, mi pa zahtevamo zato da tudi pošteno spoštujete. Naprednjaki so vam trn v peti, „Štajerčev“ stranko bi radi ugonobili, ko bi mogli. Mirno vas, mirujte, brigajte se raje za cerkev in za ljudski blagor in ne sovražite tega, o čem ljudstvo ne misli dobro, nemščina. Če pa vam pri nas ne pride, idite od koder ste prišli, saj že vsak dan bo „reši nas o Gospod slabe duhovščine.“

Naprednjak.

Ljubi „Štajerc“, mnogo si že pisal o našem kraju in o tisti Pepci, ki se je začasno ognila iz našega kraja. Zgubila je tukaj vso poštenje pri ljudeh, napredno še je zginila, iskala si je poštenja pri tujcih. Sodnijo je prevarila in prisegla, da ni noseča, ampak je dobila obtoženka 8 dni zapora. Sedaj pa je prišlo na dan, da je porodila sinka. Kdo je kriv, kdo znan, gotovo tisti, zavoljo katerega je odišla. Pepca je kmečkih starišev iz Mihovec, sedaj se počenja šprancira in sinka na roki vodi. Gospod kaplan se zahaja v drugo vas, že se mu druga dopade, ampak tudi ta šla v šolo kakor Pepca. Toraj dekleta, ne dajte se pridobiti od kakega kaplana za kajti ta je črna. Ne dajte se zvabiti v kaplana, ampak cerkvi vam naj pove, če kaj ima. Stariši pa,

če vidite da pride kaplan zaradi vaše hčerke k vam, če vidite da se mu dopade in se je bati, da vam bo naredil hčerko nesrečno, bič ali krbač v roke in stirajte takega prasca v talaru. — Pri nas v Veliki Nedelji imamo nekega počestnega orglarja (verkelšpilara) ki se kaj močno poteguje za farje in pervaške dohtarje. Za farje menda zato, ker se mu naš župnik Alt, kaplan v prisilni delalnici Terstenjak in središki župnik Cajnkac malo v rodu, kakor je sam pravil, — čeravno mu nič zato ne dajo. Pervaške dohtarje pa zato hvali, ker so ga spravili ob celo posestvo in imetje, bil vam je nekdanji ljubi bralci ta siromak precejšnji posestnik. Ko so bile lani volitve za 5 kurijo, je kaj močno agitiral za klerikalnega Ploja in se trdno držal gesla klerikalcev „svoji k svojim“. Ko je minila volitva, se je nadalje držal gesla „svoji k svojim“ in na vse pervaške zavode in na gospode župnike je vlagal prošnje, naj bi mu pripomogli, da bi si kupil nov „verkl“. Pa vsi so mu pokazali hrbet, saj se niti niso hoteli spomniti, kako je deloval in agitiral za njihovo stranko. Župnik, ki mu je baje v rodu, dal mu je jezen 4 vinarje. In vendar še ta človek se ne upa popov pustiti, vedno še je njih podrepnik. Če je varen, da ga duhovnik ne sliši, sicer zašepeče tiho, da se bo spametoval in ne bo več z popi glasil. (Opomba uredništva: Zopet imate zgled, kam pelja klerikalno geslo „svoji k svojim“. Dokler kaj imaš ali jim kaj koristiš, si dobra molzna kravica, ko pa te več ne potrebujejo lahko si še v takem siromaštvu, ne bo se za te zmenil ne župnik in ne pervaški dohtar. Zapeljanim odprite naprednjaki oči, pokažite jim v pravi luči klerikalce tako, da bo v zadnji koči veljalo naše geslo: „Ne sovraži soseda, ker govori drugi jezik, ampak spoštuj ga, kakor istega, ki govori tvoj jezik!“)

Dobje pri Planini. Tukajšnji župnik Vrkeljc je komaj naprosil tri svoje privržence, da so se v mariborski cunji, ali fihpos od 18. maja t. l. potegnili za njega, in ti na pamet reveži ponujajo 1000 K ako dokažemo resničnost dopisov o župniku.

Vi neumni tepci, ako imate toliko denarja plačajte rajši ž njim svoje dolgove, da vas ne bode hodil iskat sodnijski sluga; mi vam dokažemo resničnost dopisov v „Štajercu“ čisto zastonj, ni treba vam niti vinarja plačati, samo tožite, da si druge tako obširne tožbe skladate kakor je bila tožba proti gospodu nadučitelju „Pulko“, pri kateri se je potrebovalo okoli 200 prič; si bodete menda tudi zoper „Štajerca“ kaj iztuhtali, ako ste nadolžni, in zopet nesramno propali kakor ste pri gosp. nadučitelju. Župnik pa kateri vas je naprosil, da bi ga oprali, pa naj tistih 1000 K katere tudi obeta, shrani, da bo lahko tistim faranom nazaj dal, katere je nafarbal, da so mu nosili denar in rekel, da bo kupil kaplana. Sicer je pa ta stvar že itak izročena zato pripravnim oblastim. Bila bi ja vnebovpjjoča krivica ako bi ubogi farani ne dobili denarja nazaj, za katerega jih je župnik nafarbal. Zato pa gospod župnik le dajte ubogim faranom denar v lepem nazaj, ker kaplana itak ne bodete kupili, in ga tudi niste mislili kupiti,

drugače bomo vaše napake v Gornemgradu zopet ponovili, in iste spravili še enkrat v javnost.

Pripravljen faran.

Sv. Jurij ob Taboru. Naš župnik dobro ve, da je boljši vrabec v rokah kakor 10 golobov na strehi. V cerkvenih gozdih je še nekoliko lesa in tega je pustil župnik posekati in za prodajo na kup zložiti. Mi sicer nič ne bi imeli zoper to, saj bi eden ali drugi faranov rabil kak les, žage imamo tudi tukaj in tudi poštene lesotrzce, ki bi za primerno ceno ves les kupili; na to bi se moral naš župnik tudi ozirati ne pa stvar še višje obešati. Na dan dražbe povabil si je župnik največjega farškega podrepnika k njej, tistega vranskega Jaka, ki se je potuhnjeno priklatil k dražbi. Rilec je imel gladko obrit in z špehom namazan, da bi bolj nedolžen izgledal, toda mi ga že dobro poznamo od zunaj in od znotraj. Dobro vemo, kako mu župnik kot načelnik okrajnega zastopa oddane stavbe za okraj mastno plačuje, pa o tem še bomo natančneje govorili, danes si hočemo to človeče samo površno pogledati. Ta mož se vedno okoli farovžev klati in se dela na videz pobožnega, a to samo radi tega, da mu kmetje več zaupajo in si pri kupčijah pustijo mirno kožo črez glavo potegniti. Navlekel si je tako že veliko premoženje, ne z dobrim delom, ne z žulmi ampak z hinavščino, ta mu je pomagala, da je bogataš; to ve, zato nikomur ne pogleda v obraz, neusmiljen je proti ljudem in živalim, brezobziren in trdosrčen proti vsakemu bližnjemu. V našo faro prišel si je svojo „milostivo“ iskat, odpeljal nam je naš ponos, našo cvetlico in naddevico, koja mu je v zakon nekoliko stotakov prinesla vrh tega pa še velikanski venec nedolžnosti, kakoršne take device nosijo, katere so že na račun prihodnjih zakonskih dobrot toliko uživale, da so morale že večkrat v Rim potovati. Ta dama je danes tudi samo na videz terciijalka, kar rada drugim pometa prage pozabi pa čisto, da ima pred svojim še stari gnoj za kidati. Na Vranskem igra ta Jaka velikega gospoda, prebivalci vrančani pred njim trepetajo in na njegovo komando vse radi storijo. Mi pa bomo skrbeli, da pridejo tamošnji dogodki na javnost in da se ne zadušijo vranski kmetje v tem klerikalnem smradu.

Opazovalec.

Sv. Jurij ob Ščavnici. (Občinska volitev v Galušaku.) Dne 3. avgusta vršila se je pri nas volitev občinskega odbora III. II. in I. razreda; začela se je volitev ob 10 dopoldne in trajala do 5. popoldne. Repiček in njegovi podrepniki so se pri volitvi kaj klaverno držali, ker v vseh razredih niso zmagali, v prvem razredu bila je zmaga naprednjakov. Kaj poreče Repiček k tej za njega žalostni resnici. On, ki je mislil, da bo postal predstojnik, ki od veselja ni vedel, kaj bi storil, moral bo še čakati. Kaj porečeš ti Lujzek k temu? Volitev bo bržkone fuč in potem moral boš kleče prositi podrepnike odpuščenja, ker so zastonj šli na volišče in tam celi dan lačni ležali. Še jurjoški oberpürgan Jožef Čeh šel je čisto medel z volišča domu, ker mu je že sape zmanjkalo. Smeha vredno bilo je tudi, kako so podrepnikom hlačice

trepetale pred volilno komisijo. Kaj pa Cikof Franček! Zakaj li je ta tako klaverno domu pihal? Kaj ne bi, kaj rad bi volil v prvem razredu, pa imel pravice, cel dan je stal na volišču, nazadnje še voliti ni smel, kakor bi hotel. Ni dovolj vzrok da je bil slabe volje? Pa še nekaj drugih hotelo ravnati isto, pa naprednjaki stali se neustrašeno ponosni so lahko na to. Dragi kmetje, videli ste spet enkrat, kako deluje črna suknja in njeni podrepniki. Ob času volitve in ko se bliža zbirca, boža, celo poljubil bi vas črnosuknež iz same ljubezni. Pri nas je tudi zbirca blizu, pa rešena je, opazite beračenje duhovniki, samo mežnar ima pravice zbirco pobirati. Ne pridite toraj raje z koši in žaklji od naprednjakov nesli boste jih prazne.

Opazovalec galuške volitve.

Iz Oplotnice. Zmagali smo po 2-letnem ljutem boju. Nič ni pomagalo klerikalcem, da so trosili laž in mi hočemo nemško šolo postaviti in jo spraviti v občino, kakor tudi mnogo družega. Predbacivali so nam obresti za šole, dobro vedoč, da jih je bilo treba samo da bi volilcem vcepili nevoljo zoper naprednjake. Boj je bil hud a pravičen, zmaga sijajna. Glavnim agitatorjem, kateri bi radi gospodarili v Oplotnici, bralo se je na obrazu presenečenje hudo notranje srčne gimnosti. Jože in njegova jeza si drugače nista mogla pomagati, da je pokazal staro cunjo iz strehe, ko so se častiti knezoškof k birmu pripeljali, a na ukaz moral jo je takoj skriti. Ko je morala zginiti cunja, žvižgal je prvak Johan, ker ni bilo muzike na mestu. Jesih si briše z rokavom znoj z obraza in kliče hu, hu, ho, kje pa zdaj morda holeplac bo. Posojilnički pisar se joče, ker mu je naša mastna služba, a treba mu ne bi b'lo, si enkrat „lenobo ljubo in grunte zgubo.“ Župniku naj bo naša zmaga migljaj, naj zanaprej opusti politiko, da nam ne bo treba slišati tako krepkih iz ust mirnih kmetov. Drugič še več o njegovih podrepnikih. Vam pa volilci napredne občine topla zahvala, bodite prepričani da bo izvoljeni odbor vse storil, kar mu je moči in občino, skrbel bo za šolo in tudi za popravljaj stare cerkve bo se brigal. Več naprednjakov.

Kalobje. Dragi Štajerc! Mi Kalobčani smo pošteno in dobri Slovenci, Nemci nemoremo biti kazniti nemški ne znamo in nas mati tudi drugega jezika ni učila, a giftni krotarji, kako nas dopisujejo Domovini z dné 23. julija t. l. imenuje, smo le po njegovem zabitem mnenju. Grozna vročina je gotovo tako na njegove možgane uplivala, da so se mu tudi oči malo skalilile, tako da vidi v Kalobji drugostranki, med tem ko smo mi Kalobčani vsi zjedinjeno slovenski občani. Ljubi Štajerc povej temu klerikalnemu bedaku in „štifelpucerju,“ da pri nas zavedajo kmetje razširjajo „Štajerca,“ vsak pameten človek naroči list kateri mu koristi in kateri ga tudi v gospodarstvu nekaj podučujejo, ne piše pa samo o druzičnem gibanju klerikalnih mlečnozobnečev in drugih oslarijah. Dopisunče napada in blati tudi našega poštenega občinskega tajnika Doboviška, ki je že črez 72 let star in katerega mi že 24 let dobri

poznamo, kateri za nas dobro skrbi, ki za nas deluje in smo mu tudi za njegov trud hvaležni in mi vsi ljubovški občani damo dopisuno svet, naj le pri miru pustimo našega tajnika, ta naj bere kak časnik hoče, vsak ve za se, Bog za vse. Naš tajnik ne potrebuje poduka, najmanj pa od kakega klerikalnega podrepnika, poduk pač potrebuje dopisun „Domovine“ ali bolj rečeno on spada v norišnico, ker se mu precej pamet meša.

Neustrašeni občani.

Razne stvari.

Požar upepelil skoraj celo vas. 4. t. m. zgorela je skoraj cela vas Tilmič pri Lipnici na Srednjem Stajerskem. Zgorelo je 24 posestnikov 22 hiš, 44 gospodarskih poslopij, 1 umetni mlin, 1 žaga, 1 preša, 1 mlatilnica, svinjski hlevi, kleti, škednji, obleka, perilo, vso žito in krma z celo letošnjo žetvo, goveje živine, 118 svinj, 605 kokoši in druge kmetnine in 1000 K v gotovem denarju. Cela škoda znaša 336400 K, zažihanega pa je samo za 133960 K tako da znaša efektivna škoda 202440 K. Deželni namestnik je sam prišel v Tilmič in za pogorelece daroval 200 K. Užgal je 4letni deček, Rudolf Stangl. Zgorelo se je na škednju z šibicami. Njegovemu očetu je zgorelo tudi 1000 K v gotovem denarju, ker je pred kratkim mnogo živine prodal. Torej stariši pazite na vžigalice, ne devajte jih na tak prostor, kamor lahko pridejo otroci. Mala zanikernost povzroča lahko ogromno škoda.

Zvonik v plamenu. Pred tednom šel je mežnar Kojteku rano zjutraj v zvon in seboj vzel gorečo svečo, katero je postavil na neko desko. Ko je odšel pozabil je svečo seboj vzeti in ko je ta do spoznal do deske zgorela užgala se je deska in v kratkem je cel zvonik v plamenu. Čeravno so takoj z razgalnicami prišli, vendar je cel zvonik z zvonovi pred postal žrtev ognja.

Krvavi boji med kmeti in vojaki. V Košicah (Erlau) na Ogrskem je bila na nadškofovem vrtu velika ljudska veselica, pri kateri so se stepili kmetje in vojaki. Kmetje so streljali s samokresi, nakar je bilo poklicano vojaštvo ki je ustrelilo 7 kmetov in jih mnogo ranilo. V mestu sta 2 regimenta pešcev, pri čem so Ogrji pri drugem pa Rumunci. Med temi pride skoraj vsako nedeljo do izgredov in z ogrskimi vojaki držijo tudi kmečki fantje. Deklice ne marajo rumuncev, ker bi jih drugače Ogrji zasmehovali in stili. Boje je povzročilo neko dekle, s katerim je nek rumunski vojak hotel plesati. Ta ni hotela, med njim ljubčkom, kmečkim fantom in vojakom pričel pretep kateri je nazadnje celo do boja narasel. Policija nič ni mogla storiti zato je pozvala vojaštvo, katero je moralo streljati, da je nastal red in mir. Ravno ranjencev se ne more dognati, ker se večina ranjenih noče javiti, da ji ne bo treba k sodniji. — Miskolču prišlo je med vojaki na plesu do krvavega pretepa. En pešec in en husar sta se sprla, kar so se zečeli infantristi in husarji hudo pretepali; 11 husarov je težko ranjenih. Pozno po noči šla je še le patrula ter mir naredila.

Umor in samomor v muzeju v Pragi. Ponočnega čuvaja Schanela umetniško-obrtnega muzeja v Pragi so našli v neki dvorani mrtvega ležati v mlaki krvi. Morilec ga je zabodel z kuhinjskim nožem ter mu čez 30 ran prižadjal, od katerih je večina smrtonosnih. Čuvaj ga je najbrž zalotil ko je hotel krasti umetnine. Tat morilec se je potem hotel z okna spustiti, pa je morebiti tako nesrečno padel, da se je pobil in sprevidel, da mu ne bo mogoče uiti. Da ga ne bi vlovili, se je zavlekel na bližnji vrt ter se tam obesel. Samomorilec je iz boljših stanov in v žepih našli so vozni list III. razreda in nekaj boba (fižola.) Fižol v žepu baje stori, da tata ne vlovijo. Morilec je 26letni suplent Franc Sandner.

Strašen očetomor. Iz Ljubljane se poroča o strašnem očetomoru. V Javoru živela sta oče in sin Miše že dolgo časa v sovraštvu, ker je oče šparaven bil in ni hotel sinu posestva izročiti. Te dni sprla sta se na travniku in sin napadel je očeta ter mu z srpom glavo odrezal. Potem je pobral glavo ter jo še jezno na tla vrgel.

Grozna železniška nesreča. Na Nemškem sta pri Šprembergu trčila dva osebna vlaka drug v drugega. Vsi potniki so ali ranjeni ali mrtvi. Pri nesreči sta zdobljena dva stroja ter šest voz. Vzrok je uradnik, ki je pustil brzovlaku prekmalu odpeljati s kolodvora.

Kaplan pokradel 150000 kron. Po smrti Geze Totha, ravnatelja jadranske pomorske družbe, je vzgojevalec njegovih otrok, neki kaplan, pokradel iz blagajne 150.000 K in zbežal. V Budimpešti so ga vlovili in je obstal, da je le 8000 K ukradel, drug denar dal je baje v neko hranilnico lastnik sam.

Strelnica ubila 2 vojaka. Nedeljo, 6. t. m. med hudo nevihto šli so 3 vojaki iz Raduna proti Tropavi. Ko so že blizu mesta bila, zadela jih je strela ter 2 takoj ubila, tretji pa, ki je na sredi med obema šel, zgrudil se je in obležal nesvesten. Ko se je zbudil, šel je po pomoč. Samega so na videz težko ranjenega pripeljali v bolnišnico.

Medsebojen umor. V Gradišču (Kranjsko) sta v prepiru kmeta Alojzij Bergamos in Peter Kolavčič potegnili nože, da sta se smrtnonevarno ranila. Okreval ne bo nihče.

Ali spi zajec res z odprtimi očmi? Dosedaj so celo vsi znanstveniki trdili, da spi zajec odprtih oči. Nedavno pa je dokazal Eisenmenger v Frickovi „Rundschau“, da ta trditev ni resnična. Eisenmenger je preiskal več sto zajcev pa ni nobenega našel, pri katerem bi se trepalnice ne dale potegniti preko oči. Bajka o zajčjem spanju odprtih oči je nastala zato, ker zajec ne vstaja rad, temuč pusti, da se mu lovec ali pes približa, toda natančno opazuje nevarnost. Kadar postane nevarnost velika, plane kot blisk pokoncu ter zbeži. A lovci in gonjači mislijo, da je moral spati, dasi so videli, da je imel odprte oči, češ, sicer bi se mu ne bili mogli tako približati. Eisenmenger je tudi opetovano videl mlade zajce, ki so brezskrbnejši, spati zaprtih oči.

Malo sadja — mnogo žganja. Iz Sp. Koroškega se nam poroča, da bo letošnjo leto slabo za sadje,